

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»  
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

**Короход Я.Д., Лазор К.П.**

**ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ,  
ПСИХОКОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ  
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
*для здобувачів вищої освіти  
факультету психології, політології та соціології***

**Одеса 2021**

УДК 159.98(073)

K687

**Рекомендовано навчально-методичною радою  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
протокол № 2 від 24.12.2021 року**

**Рецензенти:**

**Максименко Ю.Б.** – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної та диференціальної психології Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського;

**Цільмак О.М.** — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

**Короход Я.Д., Лазор К.П.**

K687 **Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції: навчально-методичні рекомендації (для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / Я.Д.Короход, К.П.Лазор. – Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія»; Фенікс, 2021. – с.72.**

Навчально-методичні рекомендації з курсу «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» розроблено відповідно до навчального плану і складаються з навчальної програми, методичних рекомендацій із проведення лекційних та практичних занять, завдань для самостійної роботи, переліку питань до іспиту, списку рекомендованої літератури. Вивчення дисципліни «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» допоможе здобувачам оволодіти системою знань про різноманітні види психологічної допомоги, особливості організації консультативного процесу, основні вимоги до консультанта, теоретичні основи психокорекційної роботи та основні методи корекції психіки особистості; сформує досвід практичного застосування знань. Матеріали призначені для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія», які навчаються за спеціальністю «Психологія».

© Короход Я.Д., Лазор К.П.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна програма курсу «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти: наукового світогляду та переконань, які б сприяли системному підходу в психоконсультаційній та психокорекційній діяльності; на засадах аналізу сучасних психологічних концепцій наукових знань про особливості формування та функціонування психічних процесів, станів та властивостей, з метою розуміння психологічних явищ, прогнозування розвитку психологічних процесів і станів, які є запорукою успішної психоконсультаційної та психокорекційної діяльності

Програма курсу охоплює усі основні теми і розділи курсу «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції», дозволяє здобувачам оволодіти системою знань про різноманітні види психологічної допомоги, підходи до психологічного консультавання, основні вимоги до консультанта, особливості організації консультаційного процесу, базові техніки психологічного консультавання, теоретичні основи психокорекційної роботи та основні методи корекції психіки особистості.

Предметом курсу «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» є розвиток та вдосконалення рівня професійної компетентності здобувачів вищої освіти в галузі теоретико-методологічних принципів психоконсультавання та психокорекції, ознайомлення з методами та технологіями індивідуальної та групової діяльності з психоконсультавання та психокорекції, їх видами, формами та напрямками. Одним із головних завдань курсу є отримання здобувачами досвіду практичного застосування знань у повсякденному житті та в майбутній професійній діяльності.

Курс «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» належить до циклу професійно-практичної підготовки напрямку «Психологія», викладається у 3 семестрі на другому курсі. Курс взаємодоповнюється знаннями студентів, які вони отримують, вивчаючи курси «Загальна психологія», «Історія психології» тощо.

Курс «Основи психологічної допомоги, психоконсультавання та психокорекції» виступає важливим підґрунтям вивчення інших курсів психологічного напрямку.

Засвоєння тем контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів, як: опитування, виконання практичних завдань, проходження індивідуальних тестових завдань тощо. Оцінка успішності студента з дисципліни виставляється за багатовальною шкалою з урахуванням оцінок з засвоєння окремих тем.

## **ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**

*Метою* навчальної дисципліни «Основи психологічної допомоги, психоконсультування та психокорекції» є вивчення видів психологічної допомоги особистості, концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними підходами до практики психологічного консультування; вироблення базових практичних умінь і навичок; формування морально-етичних норм і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності; становлення їх професійної компетентності та надання здобувачам вищої освіти уявлення про основи психологічної корекції; формування знань щодо основних теоретичних напрямків психокорекції і практичних методів корекційної роботи.

*Завдання* курсу «Основи психологічної допомоги, психоконсультування та психокорекції»:

1) сформувані у здобувачів уявлення про сутність та основну проблематику психоконсультування та психокорекції як окремих видів психологічної практики, а також про їх місце і роль в сучасній психологічній практиці;

2) навчити здобувачів базовим технікам та стратегіям попередження можливого психологічного неблагополуччя та надання психологічної допомоги у кризових ситуаціях, ситуаціях життєвого вибору та ін.;

3) ознайомити здобувачів зі специфікою організації та проведення психокорекції та психоконсультування у різних видах сетінгу: індивідуальній, сімейній та груповій формах;

4) сформувані уявлення про базові навички здійснення кризової інтервенції, супервізії.

Програма курсу передбачає синтетичне поєднання споріднених фахових дисциплін, що сприяє успішному засвоєнню фахових знань.

Після опанування курсу здобувачі повинні *знати*:

- види психологічної допомоги, їх схожість та відмінність;
- основні поняття, концептуальні засади, наукові підходи, закономірності організації та проведення психоконсультації та психокорекції;
- базову інформацію про природу проблем клієнтів, поняття вікової та індивідуальної норми розвитку психічних процесів; показання до психологічної корекції; особливості здійснення групової та індивідуальної психокорекції;
- класифікацію основних методів, технік та прийомів надання психологічної допомоги та особливості застосування кожного з них;
- роль консультанта у перебігу психологічного консультування та психологічної корекції.

*Уміти*:

- ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; адекватно підбирати комплекс методів психологічного впливу та застосовувати його у відповідності до практичної ситуації;
- організовувати психологічне консультування, ураховуючи особистісні особливості учасників консультації;
- складати психокорекційні програми, перевіряти їх ефективність; проводити психокорекційні заходи в груповій та індивідуальній формі; передбачати результат психокорекційного впливу на особистість; оцінювати ефективність психокорекційного впливу.

*Мати навички*:

- проектування та організації психологічно ефективної консультативної та корекційної діяльності з різними категоріями клієнтів.

## СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

| № п/п | Тема:                                                                                                     | лекції | практичні | Самостійна робота студентів |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|-----------------------------|
| 1.    | Психологічна допомога особистості                                                                         | 2      | 2         | 4,5                         |
| 2.    | Методологічні засади надання психологічної допомоги особистості                                           | 2      | 2         | 4,5                         |
| 3.    | Історія психологічного консультування                                                                     | 2      | 2         | 4,5                         |
| 4.    | Специфіка психологічного консультування                                                                   | 2      | 2         | 4,5                         |
| 5.    | Психотерапевтичні напрями та основні варіанти теоретичних концепцій консультування                        | 2      | 2         | 4,5                         |
| 6.    | Формування ідеальної моделі фахівця психологічної служби                                                  | 2      | 2         | 4,5                         |
| 7.    | Спілкування як спосіб міжособистісної взаємодії та психологічного впливу в наданні психологічної допомоги | 1      | 2         | 4,5                         |
| 8.    | Поняття впливу в наданні психологічної допомоги                                                           | 1      | 2         | 4,5                         |
| 9.    | Структура консультативної взаємодії: процедура та техніки                                                 | 2      | 2         | 4,5                         |
| 10.   | Слухання та розуміння вербальних повідомлень. Виміри консультативної бесіди                               | 1      | 2         | 4,5                         |
| 11.   | Особливості взаємодії «психолог-клієнт»                                                                   | 1      | 2         | 4,5                         |
| 12.   | Психокорекція як форма діяльності практичного психолога                                                   | 2      | 2         | 4,5                         |
| 13.   | Психокорекція в межах провідних теоретичних напрямків                                                     | 2      | 2         | 4,5                         |
| 14.   | Особливості складання психокорекційних програм                                                            | 2      | 2         | 4,5                         |
| 15.   | Індивідуальна та групова психокорекція                                                                    | 2      | 2         | 4,5                         |

|                          |                                  |           |           |           |
|--------------------------|----------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| 16.                      | Методи та напрямки психокорекції | 2         | 2         | 7,5       |
| <b>УСЬОГО: 135 годин</b> |                                  | <b>28</b> | <b>32</b> | <b>75</b> |

# **ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

## **Тема 1. Психологічна допомога особистості**

Поняття психологічної допомоги. Види надання психологічної допомоги. Поняття про психологічний запит та основні причини звернень за психологічною допомогою. Рівні та методологічні установки стосунків в процесі надання психологічної допомоги.

## **Тема 2. Методологічні засади надання психологічної допомоги особистості**

Система принципів практичної психології. Принцип детермінізму. Принцип відображення. Принцип єдності психіки та діяльності. Принцип розвитку. Принцип системи. Соціальні технології як методологічна основа консультативного процесу. Співвідношення між методом, методикою та технологією. Структура методичної розробки на основі проектного підходу. Етичні засади діяльності практичного психолога. Етичний кодекс психолога України. Принципи здійснення професійної психологічної практики (етичні принципи).

## **Тема 3: Історія психологічного консультування**

Становлення психоконсультування як виду психологічної допомоги. Практика консультування у контексті філософських, морально-духовних практик і вчень. Виникнення реальної суспільної потреби у психологічній підтримці особистості. Вплив розвитку психології як науки на виникнення психоконсультування.

## **Тема 4: Специфіка психологічного консультування**

Визначення психологічного консультування. Взаємодія психоконсультування з іншими видами психологічної допомоги. Види психологічного консультування.



## **Тема 5. Психотерапевтичні напрями та основні варіанти теоретичних концепцій консультування**

Теорія – необхідна опора ефективної практичної діяльності у сфері консультування. Основні психотерапевтичні напрями консультативної взаємодії. Основні варіанти теоретичних концепцій у консультативній взаємодії. Психодинамічний напрям. Когнітивно-поведінковий напрям. Гуманістичний напрям. Основні підходи в практиці психологічного консультування.

## **Тема 6: Формування ідеальної моделі фахівця психологічної служби**

Особистісно-професійні утворення психолога-консультанта. Практична готовність психолога – практика до консультативної взаємодії. Супервізія та котрепія як невід’ємні компоненти ефективної діяльності психолога-консультанта. Особистісно-акмеологічна модель готовності психолога-практика до консультативної взаємодії.

## **Тема 7: Спілкування як спосіб міжособистісної взаємодії та психологічного впливу в наданні психологічної допомоги**

Спілкування як найбільш традиційний контекст і спосіб утворення міжособистісної взаємодії та впливу. Класифікації процесу спілкування. Три рівні спілкування (класифікація Б. Ломова). Сторони та функції спілкування (Г. Андрєєва, Б. Ломов). Складові процесу спілкування за М. Душкіною. Вербальна та невербальна знакові системи. Кінесика. Проксеміка. Такесика. Паралінгвістика. Екстралінгвістика. Види невербальної інформації, що передаються особливостями звукоутворення за М. Василюком. Візуалістика. Ольфакторика. Складові спілкування (когнітивна, перцептивна, афективна, інтерактивна).

## **Тема 8: Поняття впливу в наданні психологічної допомоги**

Визначення поняття соціально-психологічного впливу. Уточнення понятійного апарату соціально-психологічного впливу. Вплив за допомогою стимулювання сенсорної системи об'єкта. Застосування невербальної та вербальної знакових систем як засобів впливу. Регулювання реалізації потреб і залучення до спільної діяльності як засоби впливу.

### **Тема 9: Структура консультативної взаємодії: процедура та техніки**

Порівняльний аналіз структур консультативних процесів. Розуміння процедур і технік в консультативному процесі. Підготовчий етап консультування. Етап перший «початок роботи». Етап другий «збір інформації». Етап третій «стратегічний». Етап четвертий «завершальний». Етап п'ятий «реалізація плану клієнтом».

### **Тема 10: Слухання та розуміння вербальних повідомлень. Виміри консультативної бесіди**

Слухання та розуміння вербальних повідомлень: практичні рекомендації. Схема слухання, організації та розуміння вербальних повідомлень клієнта. Слухання та розуміння клієнта як такого. Розпізнавання упереджень та їх подолання. Виміри бесіди між психологом та консультантом за Дж. Бюдженталем. Рівні спілкування. Присутність фахівця, який здійснює психотерапевтичний вплив. Міжособистісний тиск. Різновиди паралелей у консультативній бесіді. Співвідношення об'єктивації та суб'єктивного. Базовий підхід до опору. Турбота як спрямовуючий фактор та інтенційність. Обов'язки й артистизм психолога-консультанта.

### **Тема 11: Особливості взаємодії «психолог-клієнт»**

Типи клієнтів й особливості взаємостосунків «психолог-клієнт». Про класифікації типів клієнтів. Типи клієнтів за характером запиту. Типи клієнтів за особливостями сприйняття психічних явищ. Типи клієнтів за способом роботи зі своїми

проблемами. Вплив статі клієнта на процес консультування. Вплив особливостей тілобудови клієнта на процес консультування. Важкі клієнти та робота з ними. Клієнти, які уникають психологічної допомоги чи чинять опір. Проблема уникнення психологічної допомоги та опору в консультативній взаємодії. Конструктивні підходи у роботі з уникненням і опором. Робота з переносом і контрпереносом.

## **Тема 12: Психокорекція як форма діяльності практичного психолога**

Поняття про психологічну корекцію. Мета і завдання психокорекції. Принципи психокорекційної роботи. Види психокорекції. Основні елементи психокорекційної ситуації. Особливості організації та проведення психологічної корекції. Теоретичні передумови психокорекційної практики.

## **Тема 13: Психокорекція в межах провідних теоретичних напрямків**

Основні напрямки психокорекції у глибинній психології. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції. Індивідуальний підхід до психокорекції А. Адлера. Аналітичний підхід до психокорекції К. Г. Юнга. Екзистенційно-гуманістичний напрямок психокорекції. Клієнтоцентрований підхід К. Роджерса. Логотерапія В. Франка. Екзистенційний напрямок психокорекції. Когнітивний напрямок психокорекції. Рационально-емотивна терапія А. Елліса. Когнітивний підхід А. Бека. Реальнісна терапія У. Глассера. Гештальт-терапія Ф. Перлза.

## **Тема 14: Особливості складання психокорекційних програм**

Психологічна корекція та її основні категорії. Завдання психокорекційних програм. Вимоги до психокорекційної програми, спрямованої на виправлення відхилень у розвитку. Принципи складання корекційно-розвивальних програм. Основні

методичні вимоги до складання психокорекційних програм. Блоки психокорекційного комплексу.

### **Тема 15: Індивідуальна та групова психокорекція**

Поняття індивідуальної психокорекції. Психологічні особливості індивідуальної психокорекції. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції. Специфіка групової форми психокорекції. Групові форми роботи. Тренінгові групи. Групи зустрічей. Гештальт-групи. Тілесно-орієнтовані групи. Групова дискусія як метод групової роботи. Групи вмінь.

### **Тема 16: Методи та напрямки психокорекції**

Ігротерапія. Арт-терапія. Психогімнастика як метод психокорекції. Методи поведінкової психокорекції. Метод психодрами та символ драми. Психокорекція пізнавальних процесів людини. Психокорекція сімейних відносин.

## **ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

### **Тема 1. Психологічна допомога особистості**

1. Поняття психологічної допомоги
2. Види надання психологічної допомоги
3. Поняття про психологічний запит та основні причини звернень за психологічною допомогою
4. Рівні та методологічні установки стосунків в процесі надання психологічної допомоги

*Література:*

*Основна: 1-8.*

*Допоміжна: 1-42.*

**Практичні завдання:**

1. Наведіть приклади таких рівнів стосунків при наданні психологічної допомоги як: непрофесійний; парапрофесійний; професійний.
2. Пофантазуйте на тему створення нової класифікації галузей надання психологічної допомоги. Яка класифікація вийшла б у Вас? Що Ви б взяли за основу?
3. Наведіть приклади основних причин звернень за психологічною допомогою.
4. Підготуйте доповідь на тему: «Основні протиріччя та дилеми в наданні психологічної допомоги особистості».
5. Підготуйте реферат на тему: «Екстремальна психологічна допомога особистості».

### **Тема 2. Методологічні засади надання психологічної допомоги особистості**

1. Система принципів практичної психології
2. Соціальні технології як методологічна основа консультативного процесу
3. Етичні засади діяльності практичного психолога

*Література:*

*Основна: 1-8.*

*Допоміжна: 1-42.*

Практичні завдання:

1. Підготуйте реферат на тему: «Роль етичних принципів у наданні психологічної допомоги» або «Протиріччя між принципами етичного кодексу психолога».

2. Підготуйте доповіді з презентаціями на таку тематику (на вибір):

☐ нові етичні цінності XX століття: «благочиння перед життям» (А.Швейцер), «вітальні орієнтири» (Х.Ортега-і-Гассет), «новий гуманізм» (А.Печчеї), «любов до себе» (Е.Фромм) та їх вплив на особистість психолога;

☐ патософія (учення про страждання) та її роль у роботі психолога;

☐ християнська етика: основні моральні цінності та їх роль у формуванні духовності особистості психолога;

– десять заповідей та їх значення у роботі психолога;

– гуманізм як основний принцип етики епохи Ренесансу. Роль ідей гуманістів у професійній діяльності практичного психолога;

☐ етичні вчення Древнього Сходу. Конфуціанство та даосизм, брахманізм і буддизм про моральні основи життя;

☐ етика екзистенціалізму. Свобода вибору та відповідальність у роботі психолога;

☐ конфлікти у психологічному співтоваристві: причини виникнення та шляхи подолання;

☐ етика у дзеркалі психоаналізу.

3. Нижче представлені колізії, які можуть виникати під час надання психологічної допомоги (один випадок на вибір студента). Визначте, чи конкретна ситуація є результатом порушення психологом професійних етичних норм; встановіть можливий характер порушення етичних принципів взаємодії психолога та клієнта.

☐ під час надання психологічної допомоги у клієнта зіпсувався настрій і він образився на психолога;

☐ психолог засміявся, коли клієнт розповідав про свою проблему;

- клієнт не погоджується з результатами психодіагностики;
- у клієнта погіршились стосунки з оточуючими після виконання порад психолога;
- ☐ психолог повідомив директора школи та батьків про суїцидальні наміри клієнта-підлітка;
- ☐ психолог оприлюднив конкретні результати дослідження на батьківських зборах;
- ☐ психолог відмовляє у допомозі клієнту на тій підставі, що не працює з такими проблемами через недостатній досвід;
- ☐ психолог повідомив правоохоронні органи про скоєння його клієнтом тяжкого злочину;
- ☐ психолог відмовляє класному керівнику в оприлюдненні результатів психологічного дослідження його класу;
- психолог закохався у клієнта і зізнався йому у цьому;
- психолог дає психологічну характеристику клієнта правоохоронним органам, не повідомляючи клієнту про це.

### **Тема 3: Історія психологічного консультування**

1. Становлення психоконсультування як виду психологічної допомоги
2. Практика консультування у контексті філософських, морально-духовних практик і вчень
3. Виникнення реальної суспільної потреби у психологічній підтримці особистості
4. Вплив розвитку психології як науки на виникнення психоконсультування

*Література:*

*Основна: 1,2,3,4,5,6,7,8.*

*Допоміжна: 1-42.*

**Практичні завдання:**

1. Ознайомтесь більш детально з життям і впливом окремих діячів консультування. Можете вибрати одного із новаторів психологічної допомоги, які згадуються у цій темі, та підготуйте реферат.

2. Підготуйте реферат на тему: «Роль Сократівського діалогу встановленні психологічного консультування».
3. Підготуйте презентацію з доповіддю на вибір за такою тематикою:
  - трьохкомпонентна модель вибору професії Ф. Парсонса;
  - види духовних практик і їх вплив на становлення психологічної допомоги;
  - ☐ історія становлення системного підходу в психологічній допомозі сім'ї.

#### **Тема 4. Специфіка психологічного консультування**

1. Визначення психологічного консультування
2. Взаємодія психоконсультування з іншими видами психологічної допомоги
3. Види психологічного консультування

*Література:*

*Основна: 1,2,3,4,5,6,7,8.*

*Допоміжна: 1-20,21-42.*

Практичні завдання:

1. Якщо у Вас немає власного досвіду проведення психологічного консультування, то виконайте, будь-ласка, наступні завдання:

☐ визначте, яким із видів психологічного консультування Вам хотілося б займатися більше всього. Чим викликано таке Ваше бажання?

☐ на що необхідно звернути увагу для того, щоб Ваше перше психологічне консультування було результативним?

2. Подумайте, чим відрізняються між собою поняття консультування та терапія?

Поділіться на групи по три учасники, нехай один із Вас доводить, що ці терміни однакові, а інший, що вони відрізняються один від одного. Третій учасник повинен забезпечити зворотній зв'язок між ними.

3. Уявіть собі, що пройшло три роки, і у Вас ідеальна робота психоконсультанта.



Опишіть, як проходить Ваш звичний робочий день. Розкажіть не тільки про те, що Ви робите, але й про те, як Ви це робите. Складіть план, щоб перетворити описану фантазію в реальність. Потім виберіть спеціалізацію чи місце роботи, яке Вам здається цікавим, але яке не є на цей момент частиною Ваших планів. Уявіть, що Ви вирішили вибрати саме цей шлях, а не описаний раніше.

4. Напишіть список сфер психоконсультування, де б Ви хотіли працювати.

Складіть план відвідування кожної із цих сфер. Не відступайте, якщо це завдання здаватиметься Вам дуже важким. Спробуйте познайомитися із тими, хто там працює, щоб у Вас уже були знайомі, коли прийде час проходити практику та влаштовуватися на роботу. Потім коротко опишіть, що нового Ви дізналися.

## **Тема 5: Психотерапевтичні напрями та основні варіанти теоретичних концепцій**

1. Теорія – необхідна опора ефективної практичної діяльності усфері консультування
2. Основні психотерапевтичні напрями консультативної взаємодії
  - 2.1. Психодинамічний напрям
  - 2.2. Когнітивно-поведінковий напрям
  - 2.3. Гуманістичний напрям
3. Основні варіанти теоретичних концепцій у консультативній взаємодії

*Література:*

*Основна: 1-4, 5-8.*

*Допоміжна: 1-13, 14-34, 35-42.*

**Практичні завдання:**

1. Підготуйте реферат на вибір за такими темами:

- ☐ «Психоаналітичні теорії на сучасному етапі становленні психологічної допомоги»;
- ☐ «Інтегративно-еклектичний підхід у консультативній взаємодії»;

□ «Роль системного підходу в теорії психоконсультування та психотерапії»;

– «Інтерперсональна психотерапія Г. Саллівана»;

– «Гуманістичний психоаналіз (Е. Фром);

– «Вольова терапія О. Ранка».

2. Підготуйте доповідь з презентацією на вибір:

– «Метатеорія у консультативній взаємодії»;

– «За і проти еклектики у наданні психологічної допомоги»;

– «Зміст провокаційної терапії у наданні психологічної допомоги»;

– «Технічний еклектизм у психологічному консультуванні»;

– «Фактори, які сприяли інтегративному руху в психотерапії» (Історичний нарис).

3. Зробіть порівняльний аналіз основних варіантів теоретичних концепцій у наданні психологічної допомоги (прихильність одній теорії, еклектика та узагальнена теорія (метатеорія)).

Який варіант Ви б вибрали у своїй майбутній діяльності? Обґрунтуйте Ваш вибір.

## **Тема 6: Формування ідеальної моделі фахівця психологічної служби**

1. Особистісно-професійні утворення психолога-консультанта
2. Практична готовність психолога-практика до консультативної взаємодії
3. Супервізія та котрепія як невід'ємні компоненти ефективної діяльності психолога-консультанта
4. Особистісно-акмеологічна модель готовності психолога-практика до консультативної взаємодії

*Література:*

*Основна: 1-3, 4-8.*

*Допоміжна: 1-19, 20-42.*

**Практичні завдання:**

1. Проаналізуйте концептуальну модель психолога-практика до консультативної діяльності та подумайте, над якими особистісними утвореннями вам потрібно попрацювати.

2. Спробуйте скласти акмеограму психолога-практика на основі концептуальної готовності до консультування.

### **Тема 7: Спілкування як спосіб міжособистісної взаємодії та психологічного впливу в наданні психологічної допомоги**

1. Спілкування як найбільш традиційний контекст і спосіб утворення міжособистісної взаємодії та впливу
2. Класифікації процесу спілкування
3. Складові процеси спілкування за М.Душкіною

*Література:*

*Основна: 1,2,3,4,5,6,7,8.*

*Допоміжна: 1-42.*

**Практичні завдання:**

1. Підготуйте доповідь на тему (на вибір): «Особливості людської комунікації», «Інтеракція та регулятивна функція спілкування», «Перцепція та афективно-когнітивна сфера спілкування» та «Механізми взаєморозуміння та міжособистісного пізнання».
2. Ознайомтеся з такими підходами до вивчення проблеми спілкування, як:
  - інформаційний (орієнтований на передачу та прийом інформації, де об'єктом виступає обмін повідомлень між учасниками комунікації);
  - інтеракційний (орієнтований на взаємодію та пояснюючий способи управління ситуаціями соціальної присутності за допомогою засобів поведінки, які включають наступні моделі: лінгвістичну, соціальної навички, рівноваги, соціальної взаємодії, системну модель А. Кендона тощо);
  - реляційний Р. Бедвістелла, Г. Бейтсона (орієнтований на взаємозв'язок, основна позиція якого полягає в представленні існування природи взаємовідношень у процесі спілкування в реальному часі та просторі, на основі чого виникли три елемента реляційної теорії комунікацій: кібернетика та теорія загальних систем, теорія логічних типів).

2. Підготуйте доповідь з презентацією на вибір: «Методи візуальної психодіагностики в процесі консультативної взаємодії», «Аналіз видів невербальної інформації у процесі міжособистісної взаємодії».

### **Тема 8: Поняття впливу в наданні психологічної допомоги**

1. Визначення поняття соціально-психологічного впливу
2. Уточнення понятійного апарату соціально-психологічного впливу
3. Вплив за допомогою стимулювання сенсорної системи об'єкта
4. Застосування невербальної та вербальної знакових систем як засобів впливу
5. Регулювання реалізації потреб і залучення до спільної діяльності як засоби впливу

*Література:*

*Основна: 1,2,3,4,5,6,7,8.*

*Допоміжна: 1-42.*

**Практичні завдання:**

1. Підготуйте доповідь з презентацією на тему (на вибір): «Передумови для застосування соціально-психологічного впливу з метою вирішення професійних завдань», «Феномен впливу з позиції онтології», «Акмеологічний вплив у наданні психологічної допомоги».
2. Подумайте та обґрунтуйте, в яких видах надання психологічної допомоги можуть бути використані такі групи факторів:
  - ☐ фактори зовнішнього впливу, які спрямовані на наступні аналізатори: зорові, слухові, нюхові, температурні, тактильні;
  - ☐ фактори вербального впливу, що породжують певні особливості сприйняття: лінгвістичні, паралінгвістичні;
  - ☐ фактори невербального впливу: мімічні, такесичні, акустичні, кінестетичні, проксемічні, оптичні, ольфакторні;

- ☐ фактори, що регулюють рівень задоволення потреб і мотивів об'єкту впливу;
  - ☐ фактори, що сприяють включенню об'єкта впливу в спеціально організовану діяльність.
3. Зробіть аналіз методів і прийомів соціально-психологічного впливу за шкалою «екологічність-неекологічність».

### **Тема 9: Структура консультативної взаємодії: процедури та техніки**

1. Порівняльний аналіз структур консультативних процесів
2. Розуміння процедур і технік в консультативному процесі. Підготовчий етап консультування
3. Етап перший «початок роботи»
4. Етап другий «збір інформації»
5. Етап третій «стратегічний»
6. Етап четвертий «завершальний»
7. Етап п'ятий «реалізація плану клієнтом»

*Література:*

*Основна: 1-8.*

*Допоміжна: 1,2,3,4,5,6, 7-42.*

**Практичні завдання:**

1. Підготуйте доповідь з презентацією на тему за вибором:
  - ☐ «Використання методів діагностики в процесі консультативної взаємодії»;
  - ☐ «Сучасні теоретичні напрями психотерапевтичної взаємодії в наданні психологічної допомоги»;
  - ☐ «Психотерапевтичний підхід у психотерапевтичній взаємодії»;
  - ☐ «Провокаційна терапія як психотерапевтичний підхід у наданні психологічної допомоги особистості»;
  - ☐ «Порівняльний аналіз методів і прийомів психологічного впливу з техніками консультативної взаємодії».
2. Підготуйте реферат на тему: «Роль етапу «Завершення консультативного процесу» в ефективності взаємодії.

## **Тема 10: Слухання та розуміння вербальних повідомлень. Виміри консультативної бесіди**

1. Слухання та розуміння вербальних повідомлень: практичні рекомендації
  - 1.1. Схема слухання, організації та розуміння вербальних повідомлень клієнта
  - 1.2. Слухання та розуміння клієнта як такого
  - 1.3. Розпізнавання упереджень та їх подолання
2. Виміри бесіди між психологом та консультантом за Дж.Бюдженталем
  - 2.1. Рівні спілкування
  - 2.2. Присутність фахівця, який здійснює психотерапевтичний вплив
  - 2.3. Міжособистісний тиск
  - 2.4. Різновиди паралелей у консультативній бесіді
  - 2.5. Співвідношення об'єктивації та суб'єктивного
  - 2.6. Базовий підхід до опору
  - 2.7. Турбота як срямовуючий фактор та інтенційність
  - 2.8. Обов'язки й артистизм психолога-консультанта

*Література:*

*Основна:* 1,2,3,4,5,6,7,8.

*Допоміжна:* 1-3,4,5,6-40,41,42.

**Практичні завдання:**

1. Підготуйте реферат на тему: «Роль емпатійного слухання в процесі консультування».
2. Підготуйте доповідь з презентацією на вибір за такою тематикою:
  - ☐ «Готовність психолога-консультанта до присутності в процесі бесіди»;
  - ☐ «Застосування способів міжособистісного тиску в різних видах надання психологічної допомоги»;
  - ☐ «Робота з опором у процесі завершення консультативної взаємодії»;
  - ☐ «Емпатія в консультативному процесі».

## Тема 11: Особливості взаємодії «психолог-клієнт»

1. Типи клієнтів й особливості взаємостосунків «психолог-клієнт»
  - 1.1. Про класифікації типів клієнтів
  - 1.2. Типи клієнтів за характером запиту
  - 1.3. Типи клієнтів за особливостями сприйняття психічних явищ
  - 1.4. Типи клієнтів за способом роботи зі своїми проблемами
  - 1.5. Вплив статі клієнта на процес консультування
  - 1.6. Вплив особливостей тілобудови клієнта на процес консультування
2. Важкі клієнти та робота з ними
3. Клієнти, які уникають психологічної допомоги чи чинять опір
  - 3.1. Проблема уникнення психологічної допомоги та опору в консультативній взаємодії
  - 3.2. Конструктивні підходи у роботі з уникненням опору
4. Робота з переносом і контрпереносом

*Література:*

*Основна:* 1-8.

*Допоміжна:* 1-19,20,21,22,23,24,25,26,27,28-42.

*Практичні завдання:*

1. Підготуйте реферат на тему за вибором:
  - ☐ Перенос і контрперенос у психоаналітичному напрямі надання психологічної допомоги;
  - ☐ Методики прямого тілесного впливу в роботі з опором (за В. Райхом);
    - \_ Холотропне дихання в роботі з опором і уникненням;
    - \_ Технології М. Еріксона в роботі з опором.
2. Підготуйте доповідь з презентацією на вибір за такою тематикою:
  - ☐ Основні механізми опору: конфлюєнція, інтроекція, проекція та ретрофлексія (за П.Гудманом);
  - ☐ Форми опору в процесі надання психологічної допомоги (за З.Фрейдом);

□ Порівняльний аналіз опору та уникнення в процесі консультативної взаємодії.

## **Тема 12: Психокорекція як форма діяльності практичного психолога**

1. Поняття про психологічну корекцію
2. Мета і завдання психокорекції
3. Принципи психокорекційної роботи
4. Види психокорекції
5. Основні елементи психокорекційної ситуації
6. Особливості організації та проведення психологічної корекції
7. Теоретичні передумови психокорекційної практики

*Література:*

*Основна:* 1-8.

*Допоміжна:* 1-7,8-21,22-37,38-42.

**Практичні завдання:**

1. Скласти логічну схему, яка ілюструє взаємозв'язок психокорекції з іншими психологічними дисциплінами.
2. Навести приклади психокорекційних та психотерапевтичних ситуацій.
3. Скласти структурну схему психокорекційної роботи з клієнтом.
4. Підготувати зразок контракту з клієнтом на надання психокорекційних послуг.

## **Тема 13: Психокорекція в межах провідних теоретичних напрямків**

1. Основні напрямки психокорекції у глибинній психології
  - 1.1. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції
  - 1.2. Індивідуальний підхід до психокорекції А. Адлера



- 1.3. Аналітичний підхід до психокорекції К. Г. Юнга
2. Екзистенційно-гуманістичний напрямок психокорекції
  - 2.1. Клієнтоцентризований підхід К.Роджерса
  - 2.2. Логотерапія В. Франка
  - 2.3. Екзистенційний напрямок психокорекції
3. Когнітивний напрямок психокорекції
  - 3.1. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса
  - 3.2. Когнітивний підхід А. Бека
  - 3.3. Реальнісна терапія У. Глассера
  - 3.4. Гештальт-терапія Ф. Перлза

*Література:*

*Основна:* 1-8.

*Допоміжна:* 1-13,14-27,28-39,40-42.

Практичні завдання:

1. Навести приклади психокорекційних методів до кожного з розглянутих підходів.
2. Підготувати доповідь на одну з тем:
  - ☐ Філософські основи йоготерапії;
  - ☐ Концепція щастя в йоготерапії;
  - ☐ Сене любові в йоготерапії;
  - ☐ Методи корекції в класичному психоаналізі;
  - ☐ Методи когнітивної психотерапії;
  - ☐ Гештальттерапія в сучасній психології;
  - ☐ Методи психокорекції в рамках біхевіористичного підходу.

#### **Тема 14: Особливості складання психокорекційних програм**

1. Психологічна корекція та її основні категорії
2. Завдання психокорекційних програм
3. Вимоги до психокорекційної програми, спрямованої на виправлення відхилень у розвитку.
4. Принципи складання корекційно-розвивальних програм.

5. Основні методичні вимоги до складання психокорекційних програм.
6. Блоки психокорекційного комплексу

*Література:*

*Основна: 1-3,4-8.*

*Допоміжна: 1-6,7-18,19-26,27-42.*

Практичні завдання:

1. Оберіть один із психокорекційних запитів і складіть психокорекційну програму за таким алгоритмом:
- ☐ встановити об'єкт і предмет психокорекційного впливу;
  - ☐ визначити гіпотезу виникнення проблеми і шляхи її вирішення;
  - ☐ встановити мету і завдання роботи;
  - ☐ визначити доцільну форму роботи з клієнтом;
  - ☐ відібрати методики і техніки корекційної роботи;
  - ☐ визначити загальний час, необхідний для реалізації всієї програми, частоту зустрічей і тривалість кожного заняття;
  - ☐ визначити необхідні матеріали та обладнання.

Програма має складатися з чотирьох блоків: діагностичного (методи і методики діагностики проблеми), установочного (укладання психологічного контракту), корекційного (прикладні психокорекційні техніки, вправ, методів) і блок оцінки ефективності психокорекційного впливу (встановити критерії ефективності програми).

На занятті продемонструйте виконання запропонованої психокорекційної вправи.

☐ Ви працюєте шкільним психологом. До Вас звернулася класний керівник 5-го класу: «У моєму класі навчається учень Павло М. Порівняно з початковими класами він став значно гірше навчатися, інколи прогулює уроки. Де він пропадає, ми не знаємо. Можливо, це пов'язано з тим, що класи об'єднали, і в нього не з усіма новими однокласниками склалися приязні стосунки. Проведіть з ним якусь психологічну роботу, а то ми боїмося, що він взагалі покине навчання».

Розробіть психокорекційну програму на основі якісного аналізу основних чинників шкільної тривожності за «Тестом

шкільної тривожності» Філіпса (Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: В 2 кн. М., 2004. Кн. 1: Система работы психолога с детьми разного возраста. С. 133-139).

Продемонструйте техніку «Трояндовий куш» (автор – Віолетта Окландер) (Кэдьусон Х., Шефер Ч. Практикум по игровой психотерапии. СПб., 2001. С. 31-37) з метою підвищення рівня самоусвідомлення, емоційної стабілізації в ситуації взаємодії з учителями та однокласниками.

□ Ви працюєте шкільним психологом. До Вас звернулася мама учня 3-го класу: «Ми з чоловіком розлучилися рік тому, але син через відсутність батька дуже стурбований, вважає, що той його не любить і покинув. Я, в свою чергу, не певна, чи можу створювати сім'ю, оскільки не знаю, як до цього поставиться син. Допоможіть з'ясувати, чи не буде для сина черговою травмою, якщо в сім'ї з'явиться інший чоловік».

Розробіть психокорекційну програму на основі якісного аналізу проєктивного тесту «Малюнок сім'ї», де він зображує себе на значній відстані від матері і ще більший відстані від батька.

Продемонструйте техніку «До і після» (автор – Донна Кангелозі) (Кэдьусон Х., Шефер Ч. Практикум по игровой психотерапии. СПб., 2001. С. 78-80) з метою додаткової діагностики та психокорекції емоційного стану дитини в розлученій сім'ї.

## **Тема 15: Індивідуальна та групова психокорекція**

1. Поняття індивідуальної психокорекції
2. Психологічні особливості індивідуальної психокорекції
3. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції
4. Специфіка групової форми психокорекції
5. Групові форми роботи
  - 5.1. Тренінгові групи
  - 5.2. Групи зустрічей
  - 5.3. Гештальт-групи
  - 5.4. Тілесно-орієнтовані групи
  - 5.5. Групова дискусія як метод групової роботи

## 5.6. Групи вмінь

*Література:*

*Основна: 1-8.*

*Допоміжна: 1-3,4-42.*

Практичні завдання:

1. Скласти перелік психокорекційних методів, які застосовуються в індивідуальній психокорекції. Обґрунтувати неможливість або неефективність їх використання в груповій психокорекції.

2. Скласти перелік психокорекційних методів, які застосовуються в груповій психокорекції. Обґрунтувати неможливість або неефективність їх використання в індивідуальній психокорекції.

## Тема 16: Методи та напрямки психокорекції

1. Ігротерапія
2. Арт-терапія
3. Психогімнастика як метод психокорекції
4. Методи поведінкової психокорекції
5. Метод психодрами та символдрами
6. Психокорекція пізнавальних процесів людини
7. Психокорекція сімейних відносин

*Література:*

*Основна: 1,2,3,4,5,6,7,8.*

*Допоміжна: 1-7,8-23,24-42.*

Практичні завдання:

1. Підібрати приклади ігор, які застосовуються в корекції страхів і фобій, корекції міжособистісних взаємин, корекції емоційно-вольової сфери особистості.
  2. Підготувати психокорекційні та психодіагностичні ігри для проведення в групі під час заняття.
- Скласти класифікацію іграшок, необхідних для ігрової кімнати. Оформіть класифікацію у вигляді таблиці за трьома колонками:

назва групи іграшок, орієнтовний перелік іграшок, призначення. Підготувати приклади різних форм арт-терапії. Пояснити їх призначення, етапи проведення, прогнозований ефект.

3. Підготувати до проведення в групі вправ з психогімнастики.

4. Описати етапи методу систематичної десенсибілізації для корекції одного страху, фобії тощо (наприклад страх висоти, страх змій і т.ін.).

5. Скласти комплекс вправ м'язової релаксації.

6. Скласти ієрархію стимулів для корекції страху чи фобії методом систематичної десенсибілізації.

7. Підготувати демонстраційний варіант одного емерсійного методу для корекції певного страху або фобії.

8. Описати психокорекційний процес за визначеною проблемою за допомогою методу психодрами.

9. Описати психокорекційний процес за визначеною проблемою за допомогою методу символдрами.

10. Підібрати комплекс методів для розвитку мислення та мовлення дітей дошкільного віку.

11. Підібрати комплекс методів для розвитку наглядно-образного мислення в дошкільному та молодшому шкільному віці.

12. Підібрати комплекс методів для розвитку понятійного мислення в підлітковому віці.

13. Підібрати комплекс методів для розвитку творчого мислення в молодшому шкільному та підлітковому віці.

14. Підібрати методи розвитку пам'ятів дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому та дорослому віці.

15. Підібрати методи розвитку уваги в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому віці.

16. Підібрати методи розвитку уваги в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому віці.

17. Підібрати та охарактеризувати методи психокорекції сімейних відносин.

18. Підібрати методи зниження конфліктності особистості.

19. Підібрати методи корекції міжособистісних відносин в колективі.

20. Підібрати вправи для корекції міжособистісних відносин в молодшому шкільному та підлітковому віці.

21. Підібрати комплекс вправ для подолання перепон

спілкування.

22. Підберіть десять вправ на розвиток певного пізнавального процесу: увага, мислення, пам'ять, уява. Визначте їхню мету та можливі обмеження у використанні. Продемонструйте на занятті застосування однієї з вправ.

## ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

### 1. Тестові завдання:

1. Повідомлення клієнту об'єктивної психологічної інформації, відповідальність за достовірність і форму повідомлення несе психолог
  - А Психодіагностика
  - Б Психокорекція
  - В психологічне консультування
  - Г психотерапія
2. Психокорекція
  - А це турбота людини про себе та про свій особистісний ріст
  - Б це надання психологічної допомоги клієнтові шляхом повідомлення йому об'єктивної психологічної інформації
  - В здійснення психологічних заходів для усунення відхилень в психофізичному й індивідуальному розвитку та поведінці, схильності до залежностей і правопорушень, подолання різних форм девіантної поведінки
  - Г це побудова методологічного фундаменту основ допомоги
3. Здійснюється фахівцем, психологом чи психотерапевтом, у вигляді індивідуальної бесіди, консультації, психотерапевтичного сеансу
  - А соціальний проект
  - Б самостійна психологічна допомога
  - В групова психологічна допомога
  - Г індивідуальна психологічна допомога
4. Система заходів, які спрямовані на пом'якшення чи подолання психологічних труднощів, вирішення психологічних проблем, що виникають в окремій особистості чи групи людей, засобами практичної психології
  - А психодіагностика
  - Б психологічна просвіта
  - В психологічна допомога
  - Г практична психологія

5. Психологи, які працюють у психологічних службах банків, фірм, великих корпорацій тощо. Їхня діяльність спрямована на психологічну підтримку діяльності організації в цілому.

- А особистісна модель психологічної служби
- Б групова модель психологічної служби
- В організаційна модель психологічної служби
- Г суспільна модель психологічної служби

6. Це діяльність, яка санкціонується суспільством і узаконюється державою; це робота, яка потребує спеціальної, професійної підготовки. Спрямованість і зміст такої підготовки залежать від того, яка допомога надається, кому і в якій формі

- А директивний вид психологічної допомоги
- Б неформальні стосунки у наданні допомоги
- В непрофесійні рівень у наданні допомоги
- Г формальні стосунки у наданні допомоги

7. На цьому рівні працюють фахівці, які пройшли певну підготовку для діяльності у даній галузі. Серед представників цієї групи – психоконсультанти, практичні психологи, психіатри, соціальні працівники тощо.

- А парaproфесійний рівень стосунків при наданні психологічної допомоги
- Б професійний рівень стосунків при наданні психологічної допомоги
- В непрофесійний рівень стосунків у наданні психологічної допомоги
- Г неформальний рівень стосунків у наданні психологічної допомоги

8. Система принципів і способів організації психологічної допомоги

- А методологія
- Б процедура
- В техніка
- Г процес

9. У процесі психологічної допомоги ініціативу та відповідальність повністю бере на себе психолог-практик. Від реципієнта не очікують сприяння, а в деяких випадках навіть і згоди (дії рятувальних груп, реанімація після спроб самогубства тощо)



- А директивна психологічна допомога
  - Б недирективна психологічна допомога
  - В слабо директивна психологічна допомога
  - Г наддирективна психологічна допомога
10. Зміст психологічної допомоги полягає у
- А забезпеченні емоційної, смислової та екзистенційної підтримки людини або суспільства в ситуаціях ускладнення, які виникають у ході її особистісного та соціального буття
  - Б розвитку особистості
  - В професійній підготовці фахівця психологічної служби
  - Г реалізації цілей організації
11. У першу чергу, цей принцип робить наголос на унікальності та неповторності кожної особи
- А принцип послідовності
  - Б принцип інтеграції
  - В принцип диференціації
  - Г принцип індивідуалізації
12. Етичний кодекс психолога
- А єдиний систематизований законодавчий акт, у якому містяться норми права, що регулюють певну галузь суспільних відносин.
  - Б це сукупність етичних норм; правил поведінки, що склалися у певному суспільстві; збірник правил, інструкцій, що регулюють певну галузь діяльності, спортивних змагань тощо;
  - В наука про мораль, її походження, розвиток і роль у суспільному та особистому житті людей; норми поведінки, сукупність моральних правил якогось класу, суспільної організації, професії та ін.
  - Г нормативний акт, який виступає гарантом високопрофесійної, гуманної; високоморальної діяльності психологів України, яка здійснюється у залежності від спеціалізації та сфери інтересів; сукупність етичних норм, правил поведінки, що склалися у психологічному співтоваристві та регулюють його життєдіяльність
13. Це система взаємопов'язаних і взаємообумовлених методів, методик та процедур, спрямованих на внесення змін, перетворення предмету, досягнення конкретного кінцевого результату.

Вона містить діагностичні, формуючі й оцінні складові та спрямована на розв'язання певного типу (кола) соціальних проблем.

- А соціальна технологія
- Б самостійна психологічна допомога
- В групова психологічна допомога
- Г індивідуальна психологічна допомога

14. Установчі норми поведінки та правила ввічливості в певному товаристві

- А етикет
- Б свобода
- В цінність
- Г відповідальність

15. Являє собою сукупність пізнавальних процедур, що визначають умови і способи пізнання (умови одержання валідного результату) з точки зору отримання об'єктивного результату, а не процедури конструювання останнього

- А метод практичної діяльності
- Б науковий метод
- В організаційна модель психологічної служби
- Г професійна кооперація

16. Вимагає того, щоб матеріал, отриманий психологом у процесі його роботи з досліджуванним/клієнтом на основі довірливих стосунків, не підлягав свідомому чи випадковому розголосу поза погодженими умовами та був представлений так, щоб не міг скомпрометувати ні досліджуваного/клієнта, ні замовника, ні психолога, ні психологічну науку. Принцип виконується у тому випадку, якщо відповідними правилами регламентуються процес обміну інформацією психологічного характеру між замовником і психологом, між замовником і досліджуванним

А принцип незавдання шкоди досліджуваному/клієнту («не нашкодь!»)

- Б принцип компетентності психолога
- В принцип неупередженості психолога
- Г принцип конфіденційності діяльності психолога

17. Вчення про проблеми моралі та моральності людини у певній професійній сфері

- А етика

- Б культурологія
- В соціологія
- Г деонтологія

18. Система принципів і способів організації психологічної допомоги

- А методологія психологічної допомоги
- Б процедура психологічної допомоги
- В техніка психологічної допомоги
- Г процес психологічної допомоги

19. Цей принцип покликаний регулювати стосунки практикуючого психолога зі своїми колегами. Психологи повинні поважати професійну компетентність, обов'язки і відповідальність своїх колег та представників суміжних професій. Це не означає, що вони не мають права на наукову критику, але при цьому має бути виключено дискредитування колег або представників інших професій, які використовують ті ж самі або інші наукові методи чи належать до інших наукових шкіл чи напрямів.

- А професійна кооперація
- Б кваліфікована пропаганда психологічних знань
- В благополуччя клієнта
- Г морально-позитивний ефект дослідження

20. Не допускає ставлення до досліджуваного/клієнта, формулювання висновків і здійснення дій психологічного характеру, які суперечать науковим даним, які б суб'єктивні враження досліджуваній/клієнт не викликав своїм виглядом, юридичним чи соціальним положенням, яким би позитивним чи негативним не було ставлення замовника до досліджуваного. Принцип дотримується, якщо виконуються правила, які регламентують вплив на результати дослідження особистості самого досліджуваного/клієнта, психолога і замовника

А принцип незавдання шкоди досліджуваному/клієнту («не нашкодь!»)

- Б принцип компетентності психолога
- В принцип неупередженості психолога
- Г принцип конфіденційності діяльності психолога

21. Фундатор «недирективного виду психологічної допомоги»

- А К.Роджерс
- Б Ф.Біне

- В В.Вунд  
Г П.Жане
22. Працю «Мистецтво психотерапевта» (1987р.) написав  
А М.Боуен  
Б К.Вітакер  
В К.Роджерс  
Г Д.Бьюдженталь
23. Фредерік Перлз був фундатором такого напрямку як  
А гіпноз  
Б психоаналіз  
В гештальт-терапія  
Г клієнт-центрована терапія
24. Вид практики, в ході якої конкретний історичний суб'єкт, використовуючи суспільні інститути, організації та установи, впливаючи на систему суспільних відносин, змінює суспільство та розвивається сам.  
А духовна практика  
Б соціальна практика  
В юридична практика  
Г психотерапевтична практика
25. Один із перших став вивчати розум окремо від душі та тіла  
А Джон Локк  
Б Рене Декарт  
В Аристотель  
Г Джон Стюард Мілль
26. Першими фахівцями в галузі психічного здоров'я були  
А служителі язичницьких культів  
Б філософи  
В християнські священики  
Г королі середньовіччя
27. Засновником психоаналітичної теорії є  
А З.Фрейд  
Б К.Роджерс  
В Ж.Шарко  
Г В.Вунд
28. Висунуті ним ідеї та прийоми є основою більшості сучасних психотерапевтичних технік і підходів: системне діагностичне інтерв'ю, збір анамнезу, побудова терапевтичних стосунків на основі

довіри та навіть інтерпретація снів і усвідомлення прихованих почуттів. Практичні терапевтичні підходи, запропоновані ним, стали допрацьовуватися лише близько 200 років тому. Він же розробив першу класифікацію психічних розладів.

- А Аристотель
- Б Платон
- В Гіппократ
- Г Сократ

29. Був першою людиною, яка застосувала систематизовану програму персонального керівництва в муніципальних школах. У 1907 році, будучи керівником системи шкільної освіти в місті Гранд-Репідс, штат

Мічіган, запропонував викладачам раз на тиждень проводити заняття виховного характеру щодо профілактики можливих проблем

- А Френк Парсонс
- Б Джессі Б. Девіс
- В Кліффорд Бірс
- Г Джеффри Котлер

30. Наполягав на прийнятті заходів щодо покращення психічного здоров'я населення та проведенні реформи у лікуванні психічних захворювань. Він став ініціатором руху за психічне здоров'я, а його діяльність стала зародженням консультування у сфері психологічного здоров'я

- А К.Бірс
- Б Д.Бред
- В В.Сатір
- Г Ф.Перлз

31. Ця орієнтація (за Б.Мастеровим) може виступати складовою процесуальної орієнтації). Увага психолога сконцентрована на почуттях клієнта, що виникають у ситуації «тут і тепер», на характері емоційних стосунків з клієнтом. Основні представники – К. Роджерс, Р. Мей.

- А парадоксальна орієнтація
- Б реконструктивна орієнтація
- В раціонально-констатуюча орієнтація
- Г емпатійна орієнтація

32. Психотерапія в цій моделі зайнята психологічними проблемами, порушеннями адаптації та, умовно кажучи, неуспішністю людини, групи, сім'ї тощо

- А медична модель
- Б соціальна модель
- В філософська модель
- Г психологічна модель

33. Проблемно-орієнтоване консультування за Б. Карвасарським  
А центроване на аналізі індивідуальних причин проблеми, генезі деструктивних особистісних стереотипів, попередженню подібних проблем у майбутньому. Підхід аналогічний психодинамічній терапії, консультант принципово утримується від порад й організаційної допомоги

Б спрямоване на аналіз змісту та зовнішніх причин проблеми, пошук шляхів її вирішення. Підхід аналогічний поведінковій психотерапії, дуже часто припускає підключення до консультування членів сім'ї клієнта й організаційну допомогу йому та його сім'ї

В центроване на виявленні ресурсів для вирішення проблеми. Найбільш яскравим прикладом подібного підходу є короткотривала позитивна терапія

Г психолога тут цікавить не самий зміст, що надається клієнтом, а динаміка розгортання цього змісту в ситуації «тут і тепер»: відбуваються зміни емоційного стану, виникають нові поведінкові реакції

34. Вибір професії, удосконалення здібностей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності, підвищення працездатності.

- А подружнє консультування
- Б профконсультування
- В організаційне консультування
- Г сімейне консультування

35. Розв'язання міжособистісних проблем у колективі, засобом вирішення частини проблем учасників групи, роботи з групою в цілому та всередині колективу

- А Сімейне консультування
- Б Індивідуальне консультування
- В Групове консультування

Г Інтернет-консультування

36. Особистісно-орієнтоване консультування за Б. Карвасарським

А центроване на аналізі індивідуальних причин проблеми, генезі деструктивних особистісних стереотипів, попередженню подібних проблем у майбутньому. Підхід аналогічний психодинамічній терапії, консультант принципово утримується від порад й організаційної допомоги

Б спрямоване на аналіз змісту та зовнішніх причин проблеми, пошук шляхів її вирішення. Підхід аналогічний поведінковій психотерапії, дуже часто припускає підключення до консультування членів сім'ї

клієнта й організаційну допомогу йому та його сім'ї

В центроване на виявленні ресурсів для вирішення проблеми. Найбільш яскравим прикладом подібного підходу є короткотривала позитивна терапія

Г психолога тут цікавить не самий зміст, що надається клієнтом, а динаміка розгортання цього змісту в ситуації «тут і тепер»: відбуваються зміни емоційного стану, виникають нові поведінкові реакції

37. Можлива така форма, при якій консультують одночасно два психотерапевти

А котрепедтивне консультування

Б індивідуальне консультування

В групове консультування

Г поведінкове консультування

38. Філософська модель психотерапії

А зайнята світоглядом особистості. Глибинна психотерапія рідко обходиться без аналізу міфології. Така робота часто приводить до формування нової ієрархії міфів і системи вірувань, що, в свою чергу, може змінити адаптивні можливості людини, вплинути на її почуття гармонії зі самою собою й оточуючим її світом

Б чи еклектична модель психотерапії поєднує в собі елементи інших існуючих моделей

В спрямована на формування адаптивної поведінки людини у суспільстві, яке безперервно змінюється. Підходи та методи такої психотерапії можуть використовуватися в різноманітних соціальних групах: сім'ї, навчальному класі, трудовому колективі,

релігійній общині, населеному пункті, регіоні, державі

Г зайнята психологічними проблемами, порушеннями адаптації та, умовно кажучи, неуспішністю людини, групи, сім'ї тощо

39. Слово «корекція» має первинне значення

А виправлення

Б формування

В встановлення

Г порада

40. Психотерапія в цій моделі спрямована на формування адаптивної поведінки людини у суспільстві, яке безперервно змінюється. Підходи та методи такої психотерапії можуть використовуватися в різноманітних соціальних групах: сім'ї, навчальному класі, трудовому колективі, релігійній общині, населеному пункті, регіоні, державі

А психологічна модель

Б медична модель

В педагогічна модель

Г соціальна модель

41. Це найбільш адекватна форма наукового пізнання, система достовірних, глибоких і конкретних знань про дійсність, яка має злагоджену логічну структуру та дає цілісне, синтетичне уявлення про закономірності та суттєві характеристики об'єкта.

А теорія

Б гіпотеза

В об'єкт

Г предмет

42. Ріст і розвиток людини -

А теорія й типи груп, опис групової динаміки, напрямів та методів роботи й навиків ведучого групи, включаючи супервізорську практику

Б розуміння філософських основ процесу допомоги, теорії консультування та їх застосування, допомога в самопізнанні та саморозвитку, допомога клієнту в здійсненні змін

В розуміння суспільних змін і тенденцій, людських ролей, соціальних підгруп, суспільних принципів і паттернів поведінки, життєвих стилів



Г розуміння природи та потреб індивідуума на всіх рівнях розвитку, нормальна та ненормальна людська поведінка, теорія особистості, теорії наuczіння в контекстах культури.

43. Визначення основного змісту та причини події

- А конфронтація
- Б прояснення
- В інтерпретація
- Г пропрацювання

44. Філософські ідеї екзистенціалізму та феноменології є основою

- А гуманістичного напрямку
- Б когнітивного напрямку
- В поведінкового напрямку
- Г психодинамічного напрямку

45. Він пропонує п'ять кроків, які необхідно зробити, щоб прийти до повноцінного життя: прийняти себе, бути собою, забути себе в любові, вірити, належати

- А З.Фрейд
- Б К.Роджерс
- В С.Максименко
- Г А.Маслоу

46. Синтез знання, поєднання наук, частіше за все в певних дисциплінах

- А інтеграція
- Б синергетика
- В систематизація
- Г загальнонаукова картина світу

47. Відповідно до цього підходу (А.Лазарус), процедури з різних теорій відбираються та застосовуються на практиці без обов'язкового їх приписування до теорій, якими вони утворені. Тобто, ідея полягає в тому, що в роботі з клієнтами насправді використовуються методики, а не теорії.

- А синкретизм
- Б теоретичний інтеграціоналізм
- В традиційний рівень еклектики
- Г технічний еклектизм

48. «Індивідуалізація», «самоактуалізація», «самоактуалізуюча особистість» є поняттями

- А психодинамічного напрямку

- Б поведінкового напрямку
- В когнітивного напрямку
- Г гуманістичного напрямку

49. Розпізнавання клієнтом специфічних психічних явищ, що підлягають дослідженню

- А конфронтація
- Б прояснення
- В інтерпретація
- Г пропрацювання

50. Допомагаючи взаємовідношення -

А теорія й типи груп, опис групової динаміки, напрямів та методів роботи й навиків ведучого групи, включаючи супервізорську практику

Б розуміння філософських основ процесу допомоги, теорії консультування та їх застосування, допомога в самопізнанні та саморозвитку, допомога клієнту в здійсненні змін

В розуміння суспільних змін і тенденцій, людських ролей, соціальних підгруп, суспільних принципів і паттернів поведінки, життєвих стилів

Г розуміння природи та потреб індивідуума на всіх рівнях розвитку, нормальна та ненормальна людська поведінка, теорія особистості, теорії наuczіння в контекстах культури.

51. На цій стадії консультант зосереджує свою увагу на тому, що зовнішні соціальні стандарти є базисом для оцінювання поведінки. Якщо клієнти або консультанти порушують соціальні норми, вони повинні бути покарані

- А орієнтація на покарання
- Б інституційна орієнтація
- В соціальна орієнтація
- Г принципова орієнтація

52. Індивідуальні якості як змінна ефективного консультанта та консультування

А Ефективні консультанти проходять курс навчання за затвердженою програмою підготовки консультантів у вищій школі. Багато також здобувають навики та досвід за спеціальними напрямками консультування.

Б Інтереси, відповідна підготовка та здібності дозволяють консультанту комфортніше почувати себе в процесі роботи. Більшість

ефективних консультантів мають соціальні й художні інтереси й отримують задоволення, працюючи з людьми, допомагаючи їм у розв'язанні різних проблем і сприяючи їх розвитку. Ефективні консультанти в цілому характеризуються як душевні, дружелюбні, відкриті, чутливі, терпимі та творчі особистості. Вони постійно займаються своїм психічним здоров'ям і прикладають зусилля, щоб не стати неефективним консультантом.

В Ефективні консультанти знають, що співвідношення між теорією та практикою із особистістю – це співвідношення між «чому» та «як». Вони знають, що немає нічого практичнішого, чим володіння різними теоретичними та системними підходами консультування. Таких психологів-практиків не можна звинувачувати в несистемному та непостійному застосуванні теорій і методів у своїй практиці.

Г Ефективні консультанти активно займаються діяльністю, яка пов'язана із консультуванням. Вони усвідомлюють важливість підтримки своєї компетентності на сучасному рівні шляхом участі у програмах безперервного навчання та в супервізуванні. Більш того, вони захищають потреби своїх клієнтів і професії консультування.

53. Уміння пристосовувати свої дії, відповідаючи запитам своїх клієнтів

- А гнучкість
- Б добра воля
- В здатність до сприяння
- Г впевненість у собі

54. Це інтерактивний, оціночний процес, в якому більш професійно компетентний фахівець контролює роботу менш досвідченого колеги, з метою підвищення його можливостей у психоконсультативній діяльності.

- А психодіагностика
- Б психологічна просвіта
- В супервізування
- Г котерапія

55. Консультанти, які знаходяться на цій стадії, дотримуються правил організації, де вони працюють. Психологи-консультанти не піддають сумнівам ці правила та будують на них свої рішення

- А орієнтація на покарання
  - Б інституційна орієнтація
  - В соціальна орієнтація
  - Г принципова орієнтація
56. Безумовне позитивне прийняття та конгруентність
- А активна взаємодія між клієнтом і терапевтом
  - Б емпатія
  - В відображення почуттів
  - Г підтримуюча зустріч
57. Добра воля як якість психолога-консультанта
- А бажання та вміння навчатися, а також творче мислення
  - Б консультанти повинні бути здатні проявляти активність у процесі всієї сесії й бути в стані підтримувати активність у роботі з клієнтами
  - В ця якість охоплює знання себе, включаючи установки, цінності й почуття, а також здатність розрізняти, які фактори і яким вони чином впливають на них
  - Г бажання конструктивно працювати в інтересах клієнтів, тактично підтримуючи їх незалежність.
58. Психологи-консультанти мають забезпечувати більше ніж психологічну атмосферу, вони не тільки «активно слухають», але й пропонують також власні інтегруючі враження, які полегшують рух клієнта в нових напрямках.
- А активна взаємодія між клієнтом і терапевтом
  - Б емпатія
  - В відображення почуттів
  - Г підтримуюча зустріч
59. Освіта як змінна ефективного консультанта та консультування
- А Ефективні консультанти проходять курс навчання за затвердженою програмою підготовки консультантів у вищій школі. Багато також здобувають навички та досвід за спеціальними напрямами консультування.
  - Б Інтереси, відповідна підготовка та здібності дозволяють консультанту комфортніше почувати себе в процесі роботи. Більшість ефективних консультантів мають соціальні й художні інтереси й отримують задоволення, працюючи з людьми,

допомагаючи їм у розв'язанні різних проблем і сприяючи їх розвитку. Ефективні консультанти в цілому характеризуються як душевні, дружелюбні, відкриті, чутливі, терпимі та творчі особистості. Вони постійно займаються своїм психічним здоров'ям і прикладають зусилля, щоб не стати неефективним консультантом.

В Ефективні консультанти знають, що співвідношення між теорією та практикою із особистістю – це співвідношення між «чому» та «як». Вони знають, що немає нічого практичнішого, чим володіння різними теоретичними та системними підходами консультування. Таких психологів-практиків не можна звинувачувати в несистемному та непостійному застосуванні теорій і методів у своїй практиці.

Г Ефективні консультанти активно займаються діяльністю, яка пов'язана із консультуванням. Вони усвідомлюють важливість підтримки своєї компетентності на сучасному рівні шляхом участі у програмах безперервного навчання та в супервізуванні. Більш того, вони захищають потреби своїх клієнтів і професії консультування.

60. На цій стадії для індивіда першочергові принципи. Етичні рішення будуються на інтеріоризованих етичних стандартах

- А орієнтація на покарання
- Б інституційна орієнтація
- В соціальна орієнтація
- Г принципова орієнтація

61. Орієнтована на когнітивну сферу особистості, що виконує інформаційно-комунікативну функцію, пов'язану із взаємним інформуванням суб'єктів засобами відповідних знакових систем

- А когнітивна складова
- Б інформаційна складова
- В інтерактивна складова
- Г перцептивна складова

62. Аудіально-акустична підсистема – звукові характеристики мовлення, які не пов'язані зі смисловим значенням слів (інтонація, ритм, пауза, динаміка, тембр, темп).

- А ольфакторика
- Б візуалістика
- В екстралінгвістика

- Г паралінгвістика
63. Компонент спілкування, який загострює увагу на особливостях поведінки суб'єктів, на взаємній регуляції їхніх дій
- А когнітивно-інформаційний
  - Б регулятивно-поведінковий
  - В афективно-емпатійний
  - Г соціально-перцептивний
64. Компонент спілкування, який розглядається як процес взаємного сприйняття, розуміння та розпізнавання суб'єктів
- А когнітивно-інформаційний
  - Б регулятивно-поведінковий
  - В афективно-емпатійний
  - Г соціально-перцептивний
65. Тактильно-кінетична підсистема – динамічні дотики до партнера (дотики, потискання, обійми, поплескування, пощипування, поцілунки тощо)
- А такесика
  - Б візуалістика
  - В екстралінгвістика
  - Г паралінгвістика
66. Кінетична підсистема – експресивні рухи (міміка, жестикуляція, поза, хода, рухи тіла)
- А такесика
  - Б кінесика
  - В екстралінгвістика
  - Г проксемика
67. Нюхова підсистема – запахи та аромати (природні та штучні)
- А ольфакторика
  - Б візуалістика
  - В екстралінгвістика
  - Г паралінгвістика
68. Орієнтована на оціночно-вольову або поведінкову сферу особистості, який виконує регулятивно-комунікативну функцію, пов'язану з регуляцією поведінки та організацією спільної діяльності
- А когнітивна складова
  - Б інформаційна складова
  - В інтерактивна складова

- Г            перцептивна складова
69. Візуально-кінетична підсистема – просторова близькість до партнера («взаєморозміщення», динаміка розміщення, дистанція)
- А            такесика
- Б            кінесика
- В            екстралінгвістика
- Г            проксемика
70. Орієнтована на когнітивну сферу особистості, який виконує когнітивно-комунікативну функцію, пов'язану з процесами міжособистісного пізнання на основі міжособистісного сприйняття суб'єктів
- А            когнітивна складова
- Б            інформаційна складова
- В            інтерактивна складова
- Г            перцептивна складова
71. Цей вид стимулів пов'язаний з використанням аудіальних засобів, які орієнтовані на слуховий аналізатор. Вони представлені аудіально- акустичними й акустичними засобами спілкування
- А            аудіальні
- Б            тактильні
- В            ольфакторні
- Г            візуальні
72. Ця психотехнологія здійснюється шляхом підключення неформального лідера до співпраці з формальною структурою
- А            кооптація лідерів
- Б            партципація авторитетів
- В            імітація критики
- Г            каналізація настрою
73. Методи та прийоми психологічного впливу, які впливають на джерела активності об'єкта
- А            ініціюючі активність
- Б            регулюючі активність
- В            модифікатори образів дійсності
- Г            модифікатори стану
74. Метод формування модифікації операційних установок і стереотипів, який складається з таких прийомів:

А створення образу задоволення потреб на основі членства в групі; регуляція членства в групі; зміна діяльності групи; вербальний вплив з метою зміни групових норм і зміни позиції лідера

Б маркування нових елементів – при включенні в контекст ситуації, при номінації; включення об'єкта – у повторювальну діяльність і референтну групу; руйнування стереотипів оцінок у ситуації протистояння; зміна референтної групи та основи стереотипу; залучення у змінену організаційну діяльність

В вплив на процес групової самоідентифікації за допомогою атрибутизації, ритуалізації, міфологізації та створення уявлень про обраність; забезпечення передумов для взаємодії групи, умов для формування емоційної основи згуртованості, організаційних передумов для ціннісно-орієнтаційної єдності групи, використання фактору зовнішньої небезпеки

Г заохочення до діяльності з фіксацією уваги на її значимості для об'єкта; зміна значимості діяльності в межах позитивізму образу «Я»; розширення спектру діяльностей для когнітивного ускладнення образу «Я»; заохочення до складної діяльності з фіксацією на її значимості для об'єкта; зміна значимості діяльності з метою негативізму образу «Я»

75. Ці стимули представлені аудіально-акустичними та візуально-кінетичними засобами спілкування. Перші дві групи стимулів можуть впливати на об'єкт безпосередньо і за рахунок специфічного характеру їх представлення, а саме темпу і ритму представлення відео- і аудіостимулів

А аудіальні

Б полімодальні

В темпоритмальні

Г ольфакторні

76. Стимуляція самокритики представниками системи управління для розрядки психоемоційного та соціального напруження

А кооптація лідерів

Б партципація авторитетів

В імітація критики

Г каналізація настрою

77. Методи та прийоми психологічного впливу, які впливають на моделі дійсності об'єкта



- А ініціюючі активність
- Б регулюючі активність
- В модифікатори образів дійсності
- Г модифікатори стану

78. Метод оптимізації надання інформації, який реалізується на основі таких основних прийомів:

А фіксація уваги на однозначно представлених об'єктах, зв'язках, оцінках, стосунках, можливостях, перспективах; оперативне інформування, що випереджає суспільну думку; наставництво; особистий приклад; забезпечення бачення ситуації за допомогою повідомлення хибного факту; закріплення стереотипу оцінок чи поведінки шляхом орієнтації групової норми; апеляція до суспільної думки

Б процесів уваги об'єкта; об'єм інформації, що надається; швидкість надання інформації; складність стимулів інформації; фіксації уваги; потенціалу збудження

В фрагментарність інформування; фіксація уваги на протиріччях у судженнях, високої невизначеності в оцінці – умовах задоволення потреб, значимості прикладених зусиль; особистих перспектив; контраст змісту сприйняття та інформації, особистого досвіду та декларацій, підібраних фактів та лозунгів; використання неформальних каналів розповсюдження чуток; включення в систему протиріч у вимогах

Г створення орієнтуючої ситуації; підтримка авторитета управлінської вертикалі; природного наслідку; генералізації установки; свідчення; маркування ситуації з використанням минулого досвіду, орієнтуючих елементів, механізмів варіативної інтерпретації дійсності, ефекту ореолу, оцінки стереотипів, фіксації уваги на контрасті

79. Ця психотехнологія виступає як імітація підключення авторитетних персон до прийняття рішення для мінімізації їх опозиційної діяльності

- А кооптація лідерів
- Б партципація авторитетів
- В імітація критики
- Г каналізація настрою

80. В окрему групу можна виокремити стимули, що мають полівалентну природу та здатні впливати на рецептори декількох аналізаторів одночасно

- А візуальні
- Б темпоритмальні
- В ольфакторні
- Г полімодальні

81. Сукупність етапів, процедур та технік, спрямованих на допомогу людині краще справлятися (долати труднощі та адаптуватися) у ситуаціях, з якими вона зіштовхується

- А консультування
- Б діагностика
- В експеримент
- Г просвіта

82. Ці відомості консультанту необхідні для того, щоб реалізувати наступні етапи підготовки до сесій психологічного консультування. Отримати їх можна з таких джерел, як: журнал для реєстрації; враження про клієнта співробітника, який проводив попередній запис на прийом (зовнішній вигляд, голосові характеристики та ін.); відомості про клієнта (якщо це його не перший візит) із його особистої карточки.

- А співставлення попереднього уявлення про клієнта
- Б систематизація знань про проблему клієнта
- В розробка плану проведення консультування
- Г підбір психодіагностичних методик

83. Застосовується на протязі всієї консультативної взаємодії та полягає у вираженні емпатії консультантом на вербальному та невербальному рівнях

- А техніка «психологічна підтримка»
- Б техніка мовчання
- В техніка «насичення паузи»
- Г техніка «утримання паузи»

84. Зв'язок теперішніх подій, думок і переживань із минулим. Інакше кажучи, консультант допомагає клієнту дослідити зв'язок теперішніх проблем і конфліктів із попередніми психотравмами.

- А повторення
- Б інтерпретація
- В провокування

Г розуміння

85. Логічна бездоганна аргументація правильності висловлюваної позиції. Як правило, повинно в основі мати факти. Застосовується при наданні порад непрямої форми як підкріплення, обґрунтування висловленої професійної позиції.

А уточнення

Б узгодження

В переконання

Г повторення

86. Це вміння психолога піддати сумніву, не погодитися з тим, що говорить клієнт, але так, щоб не викликати захисної реакції або розриву комунікації

А роз'яснення

Б перефразовування

В конфронтація

Г рекомендація

87. Встановлення зв'язків між, здавалось би, розрізненими твердженнями, проблемами або подіями. Наприклад, клієнту, що говорить про страх привселюдного виступу, низькому рівні самооцінки та труднощах у стосунках з іншими людьми, консультант указує на взаємозв'язок проблем і вплив на їх виникнення неадекватних реакцій і домагань клієнта

А слухання

Б порада

В інтерпретація

Г уточнення

88. Слова клієнта ставляться під сумнів. Мета, з якою використовується ця техніка, полягає в тому, щоб допомогти клієнту подивитися на проблему з іншого боку. Це можливо зробити за допомогою «посилення ситуації».

А повторення

Б провокування

В прояснення

Г уточнення

89. На цьому етапі консультант може: переглянути літературу з цієї проблеми; проконсультуватися з колегами; ознайомитися з новими дослідженнями.

- А співставлення попереднього уявлення про клієнта
- Б систематизація знань про проблему клієнта
- В розробка плану проведення консультування
- Г підбір психодіагностичних методик

90. Спосіб отримання соціально-психологічної інформації за допомогою усного опитування

- А дослівне повторення
- Б прояснення
- В спостереження
- Г інтерв'ю

91. Слухання та розуміння досвіду клієнтів

А тобто, про те, що відбулося з ними. Якщо клієнтка говорить вам, що її звільнили з роботи, то вона говорить про свою проблемну ситуацію у межах досвіду

Б тобто, про те, що клієнти роблять чи їм не вдається зробити. Якщо клієнт говорить, що займався сексом із неповнолітнім хлопчиком, він говорить про проблему у визначенні поведінки

В тобто, про почуття й емоції, які виникають у зв'язку з досвідом чи поведінкою. Якщо клієнт розповідає про депресію, яку він переживає після алкогольного запою, то він говорить про стан афекту, пов'язаного з проблемною ситуацією

Г це означає слухання почуттів і емоцій, що утворюються та знаходяться в основі переживань і призводять до досвіду чи поведінки

92. Це форма людської комунікації, що включає в себе як слухання та розуміння, так і повідомлення цього розуміння клієнту

- А емпатія
- Б досвід
- В афект
- Г поведінка

93. Часто клієнтами бувають страждаючі люди, а також ті, хто став жертвою інших. Такі клієнти можуть викликати у консультанта настільки сильне почуття симпатії, що воно може викривити розповідь людини

- А симпатизуюче слухання
- Б фільтруюче слухання
- В оціночне слухання

Г неадекватне слухання

94. Це таке спілкування, коли на перший план виходить обмін об'єктивними, формальними характеристиками людей. Наприклад, психолог говорить: «Я доктор психологічних наук». Клієнт відповідає: «А я успішний бізнесмен». На цьому рівні, в більшості випадків, люди немов би починають змагатися, хто вище, чи хто більше потребує психологічної допомоги. Ключовою ознакою формального спілкування є те, що доступність і експресивність стримуються, щоб «зберегти імідж». Спілкування зосереджено на іміджі.

А рівень підтримки контакту

Б рівень формального спілкування

В рівень стандартної бесіди

Г рівень кризових обставин

95. Мається на увазі те, що психолог пояснює клієнту, що саме та для чого він повинен робити. У результаті клієнт працює усвідомлено; якщо він відхиляється від запропонованого алгоритму, то сам несе за це відповідальність

А проникнення в суб'єктивне

Б підтримка необхідної тривалості

В передача клієнту відповідальності за процес інтерв'ю

Г підтримка необхідної неперервності

96. Означає, що людина приділяє почуттям співбесідника стільки ж уваги, скільки тільки що приділив їй співбесідник

А паралельність локусу уваги співбесідника

Б паралельність меж, ракурсу розгляду проблеми

В паралельність почуттів

Г тематичні паралелі

97. Психолог ідентифікує для себе одну, що здається найбільш наявною і доступною усвідомленню клієнта групу його відповідей, які виражають опір. Потім він знову і знову акцентує на цьому паттерні увагу клієнта

А роз'яснення ефектів опору

Б роз'яснення випадковості опору

В демонстрація альтернатив

Г роз'яснення функцій опору

98. У процесі того, як клієнт знайомиться з механізмами своїх потреб опору, він учиться бачити їх як частини самого себе,

усвідомлює, що в нього є можливість вибору більш керованого контролю над їхньою дією

- А звільнення
- Б розуміння глибинної цілі опору
- В переміщення
- Г роз'яснення випадковості опору

99. Характеристика людського життя чи поведінки людини в цей момент, яка відображає те, наскільки людина актуалізує свій потенціал

- А артистизм
- Б інтенційність
- В емпатійність
- Г демонстрація альтернатив

100. Це рівень присутності співбесідників, коли увага клієнта спрямовується на такі моменти розмови, які можуть призводити до змін. Клієнт, утягнутий у розмову на рівні кризових обставин, більше за все занепокоєний вираженням свого внутрішнього переживання, чим створенням чи збереженням іміджу, щоб викликати враження психолога.

- А рівень формального спілкування
- Б рівень стандартної бесіди
- В рівень інтимності
- Г рівень кризових обставин

101. Довго роздумує над ситуацією, багато зважує, але ніяк не може прийняти рішення, позбавитися від сумнівів. Ціль звернення до психолога – зняти з себе відповідальність у прийнятті необхідного життєвого рішення. Для таких людей прийняття рішень – складний процес, вони невпевнені у собі.

- А невпевнений в собі клієнт
- Б упевнений в собі клієнт
- В клієнт всезнаючий, який довіряє тільки собі
- Г клієнт з потребою виговоритися у пошуках співчуття

102. Психолог-програміст

А вислуховує, задає питання, висловлює поради чи рекомендації.

Б психолог розробляє програму для клієнта: «Що робити?», «Як робити?», «Коли робити?», наприклад, режим життя школяра.

В психолог пояснює, що об'єктивно відбувається, малює для клієнта об'єктивне відображення подій, допомагає зрозуміти його роль в цих подіях, а також позиції людей, пов'язаних з ним і впливаючих на нього. У результаті клієнт розуміє, що з ним відбувається, до нього приходить заспокоєння та здатність до прийняття рішення, до дій.

Г у результаті «розмови з хорошою й розумною людиною» клієнт отримує полегшення, задоволення і, заспокоївшись, самостійно знаходить рішення власної проблеми.

103. Психолог для людей, які всі розуміють, але нічого не роблять, приймають на себе роль невдах. Необхідно створити поштовх до активації стосунків до ситуації, до початку діяльного включення у розгортаючих подіях його власного життя, наприклад, через укріплення його впевненості в собі, в його «добрих намірах», його здатності до управління подіями свого власного життя, очікуванню позитивного результату.

А психолог-каталізатор

Б психолог-дзеркало

В психолог-слухач

Г психолог-нейтральний порадник

104. Пов'язував феномен опору з так званою «тілесною бронею».

А З.Фрейд

Б В.Райх

В Н.Оліфірович

Г К.Роджерс

105. Ці клієнти постійно зайняті обдумуванням труднощів, проблем, які можуть зустрітися в майбутньому. Вони заклопотані можливими ускладненнями актуальної життєвої ситуації, неблагополучністю розвитку подій, можливістю наслідків тих чи інших дій. Постійно у всьому сумніваються та буквально переслідують своїми сумнівами свого консультанта, з елементарних приводів звертаються за додатковими роз'ясненнями.

А всезнаючі

Б упевнені в собі

В тривожно-недовірливі

Г депресивні

106. Описує феномен опору як прагнення клієнта втримати неадекватне уявлення про себе, яке призводить до викривлення реального досвіду та його відторгнення від особистості

- А П.Гудман
- Б З.Фрейд
- В К.Роджерс
- Г А.Маслоу

107. Сутність цієї техніки полягає в тому, що замість того, щоб блокувати неконструктивну поведінку клієнта, їй піддаються. Клієнта стимулюють до того, щоб, продовжуючи поводити себе так само, він дійшов до логічного закінчення, після чого, відчув необхідність пом'якшити, послабити свої «заперечення». Ефект техніки посилюється за допомогою наклеювання ярликів, коли підтримується особливий вклад клієнта в роботу. Наприклад, небагатослівний клієнт стимулюється за конкретність його висловлювань. Багатослівному клієнту пропонується розвивати свою думку в певному аспекті.

- А метод співчуття та роззброєння
- Б метод самоконтролю
- В екстраполяція
- Г приписування проблеми

108. Психолог пояснює, що об'єктивно відбувається, малює для клієнта об'єктивне відображення подій, допомагає зрозуміти його роль в цих подіях, а також позиції людей, пов'язаних з ним і впливаючих на нього. У результаті клієнт розуміє, що з ним відбувається, до нього приходить заспокоєння та здатність до прийняття рішення, до дій.

- А психолог-каталізатор
- Б психолог-дзеркало
- В психолог-слухач
- Г психолог-нейтральний порадник

109. «Психолог-нейтральний порадник»

А вислуховує, задає питання, висловлює поради чи рекомендації.

Б психолог розробляє програму для клієнта: «Що робити?», «Як робити?», «Коли робити?», наприклад, режим життя школяра.

В психолог пояснює, що об'єктивно відбувається, малює для клієнта об'єктивне відображення подій, допомагає зрозуміти його



роль в цих подіях, а також позиції людей, пов'язаних з ним і впливаючих на нього. У результаті клієнт розуміє, що з ним відбувається, до нього приходить заспокоєння та здатність до прийняття рішення, до дій.

Г у результаті «розмови з хорошою й розумною людиною» клієнт отримує полегшення, задоволення і, заспокоївшись, самостійно знаходить рішення власної проблеми.

110. Клієнт цього типу все піддає сумніву, але при цьому переконаний у своїй правоті. Таким людям через резонансні особливості важко знайти собі партнерів у спілкуванні в реальному житті. Спроба знайти співбесідника дуже часто призводить їх до звернення за психологічною допомогою. Доброзичлива участь у ставленні до клієнтів цього типу та ігнорування тих особливостей, що інколи відштовхують оточуючих від цих людей, створює сприятливі можливості для пом'якшення чітко виражених негативних рис характеру. Люди висловлюються, розслабляються, у них підвищується настрій. Багато з того, на чому вони зациклювались раніше, відступає на задній план. Це створює сприятливі умови для конструктивної подальшої роботи.

- А невпевнений в собі клієнт
- Б упевнений в собі клієнт
- В клієнт всезнаючий, який довіряє тільки собі
- Г клієнт з потребою виговоритися у пошуках співчуття

## 2. Теми для написання рефератів:

1. Корекційно-розвиваючі вправи з розвитку сприйняття і орієнтування в просторі.
2. Основні напрямки в корекції уваги.
3. Корекційна робота з формування адекватної самооцінки у дітей з проблемами в розвитку.
4. Корекційна робота з усунення страхів за допомогою малювання.
5. Корекційна робота з усунення страхів за допомогою гри.
6. Корекційно-розвиваючі можливості танцювальних ігор.
7. Психологічна корекція порушень міжособистісних відносин в групі.
8. Усунення страхів у дітей дошкільного віку засобами ігротерапії.
9. Розвиток діалогічного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мови засобами драматизації.
10. Використання проєктивного малюнка для корекції міжособистісних відносин у дітей дошкільного віку.
11. Психокорекція батьківського ставлення до розумово відсталій дитині дошкільного віку.
12. Розвиток емоційної сфери дошкільників із затримкою психічного розвитку методами арттерапії.
13. Розвиток моральних якостей у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобами бібліотерапії.
14. Використання холдінгтерапії в роботі з дітьми дошкільного віку.
15. Розвиток комунікативної компетенції дітей дошкільного віку методами імаготерапії.
16. Корекція агресивності у дітей дошкільного віку засобами ігротерапії.
17. Розвиток наочно-образного мислення у дітей з порушеннями мови дошкільного віку.
18. Формування психологічної готовності до навчання в школі у дошкільників із затримкою психічного розвитку.
19. Корекція порушень поведінки у дітей дошкільного віку, які виховуються в неблагополучній родині.
20. Формування соціальної аперцепції у дошкільників з порушеннями інтелекту методами театралізації.
21. Використання казкотерапії при корекції міжособистісних відносин у дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мови.

22. Розвиток самооцінки у дітей із закінченням дошкільного віку.
23. Корекція самовідношення у дітей із сенсорною депривацією дошкільного віку.
24. Взаємодія психолога і фахівців дошкільної освітньої установи в роботі з корекції особистісних порушень у дітей з інтелектуальним недорозвиненням.
25. Індивідуальна та групова психокорекція.
26. Організація психокорекційної роботи з високо – тривожними.
27. Катарсис у психокорекції.
28. Поняття «психологічної корекції», її зв'язок з іншими галузями практичної психології.
29. Соціальна психокорекція.
30. Індивідуальна та групова психокорекція.
31. Групова психокорекційна робота психолога з клієнтами.
32. Основні напрямки психокорекційної роботи.
33. Моделі психокорекції.
34. Блоки психокорекційного комплексу.
35. Психокорекція. Колектив як фактор розвитку.
36. Психокорекція стресів.

## ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття психологічної допомоги
2. Види надання психологічної допомоги
3. Рівні та методологічні установки стосунків в процесі надання психологічної допомоги
4. Система принципів практичної психології
5. Соціальні технології як методологічна основа консультативного процесу
6. Етичні засади діяльності практичного психолога
7. Становлення психоконсультування як виду психологічної допомоги
8. Практика консультування у контексті філософських, морально-духовних практик і учинь
9. Виникнення реальної суспільної потреби у психологічній підтримці особистості
10. Вплив розвитку психології як науки на виникнення психоконсультування
11. Визначення психологічного консультування
12. Основні цілі психоконсультативної взаємодії
13. Взаємодія психоконсультування з іншими видами психологічної допомоги
14. Основні техніки психоаналітичного напряму консультативної взаємодії
15. Види психологічного консультування
16. Визначення контактного та дистанційного консультування
17. Порівняльний аналіз індивідуального та групового консультування
18. Основні орієнтації психологів стосовно консультативного процесу
19. Теорія – необхідна опора ефективної практичної діяльності у сфері консультування
20. Основні психотерапевтичні напрями консультативної взаємодії
21. Основні варіанти теоретичних концепцій у консультативній взаємодії

22. Психодинамічний напрям у наданні психологічної допомоги
23. Когнітивно-поведінковий напрям у наданні психологічної допомоги
24. Гуманістичний напрям у консультативній взаємодії
25. Правила клієнта (за Р.Хоффманом)
26. Метод екзистенційного аналізу (за Л. Бінсвангером)
27. Суть «електричного підходу» до психоконсультавання (С. Гледдінг)
28. Особистісно-професійні утворення психолога-консультанта
29. Практична готовність психолога-практика до консультативної взаємодії
30. Основні змінні ефективного консультанта і консультавання за С. Гледдінгом.
31. Характеристика основних блоків вимог до психолога - практика за Н. Пророк.
32. П'ять рівнів розвитку внутрішньої аргументації консультанта під час розв'язку етичних проблем
33. Вимоги до психотерапевтичного процесу та до психоконсультантів за М. Боуеном
34. Супервізія та котерапія як невід'ємні компоненти ефективної діяльності психолога-консультанта
35. Особистісно-акмеологічна модель готовності психолога - практика до консультативної взаємодії
36. Спілкування як найбільш традиційний контекст і спосіб утворення міжособистісної взаємодії та впливу
37. Класифікації процесу спілкування
38. Складові процесу спілкування за М. Душкіною
39. Визначення поняття соціально-психологічного впливу
40. Засоби психологічного впливу
41. Вплив у наданні психологічної допомоги
42. Методи та прийоми соціально-психологічного впливу
43. Порівняльний аналіз структур консультативних процесів
44. Розуміння процедур і технік в консультативному процесі. Підготовчий етап консультавання
45. Перший етап консультавання «Початок роботи»
46. Другий етап консультавання «Збір інформації»
47. Третій етап консультавання «Стратегічний»
48. Четвертий етап консультавання «Завершальний»

49. П'ятий етап консультування «Реалізація плану клієнтом»
50. Слухання та розуміння вербальних повідомлень: практичні рекомендації
51. Виміри бесіди між психологом та консультантом за Дж.Бюдженталем
52. Типи клієнтів й особливості взаємостосунків «психолог-клієнт»
53. Важкі клієнти та робота з ними
54. Клієнти, які уникають психологічної допомоги чи чинять опір
55. Поняття про психологічну корекцію
56. Мета і завдання психокорекції
57. Принципи психокорекційної роботи
58. Види психокорекції
59. Основні елементи психокорекційної ситуації
60. Особливості організації та проведення психологічної корекції
61. Теоретичні передумови психокорекційної практики
62. Основні напрямки психокорекції у глибинній психології
63. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції
64. Індивідуальний підхід до психокорекції А. Адлера
65. Аналітичний підхід до психокорекції К. Г. Юнга
66. Екзистенційно-гуманістичний напрямок психокорекції
67. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса у психокорекції
68. Логотерапія В. Франкла як вид екзистенційно-гуманістичної психокорекції
69. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса як вид когнітивної психокорекції
70. Когнітивний підхід А. Бека до психокорекції
71. Реальнісна терапія У. Глассера як вид когнітивної психокорекції
72. Гештальт-терапія Ф. Перлза як вид когнітивної психокорекції
73. Завдання психокорекційних програм
74. Вимоги до психокорекційної програми, спрямованої на виправлення відхилень у розвитку
75. Принципи складання корекційно-розвивальних програм
76. Основні методичні вимоги до складання психокорекційних

- програм
77. Блоки психокорекційного комплексу
  78. Основні правила складання психокорекційних програм
  79. Поняття та психологічні особливості індивідуальної психокорекції
  80. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції
  81. Специфіка групової форми психокорекції. Тренінгові групи, групи зустрічей, гештальт-групи та тілесно-орієнтовані психокорекційні групи
  82. Групово дискусія як метод групової психокорекційної роботи
  83. Ігротерапія як метод психокорекційної роботи
  84. Арт-терапія як метод психокорекційної роботи
  85. Психогімнастика як метод психокорекції
  86. Методи поведінкової психокорекції
  87. Метод психодрами та символдрами у психокорекційній роботі
  88. Психокорекція пізнавальних процесів людини
  89. Психокорекція сімейних відносин
  90. Психокорекція міжособистісних відносин

## **ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ**

**Поточний контроль** здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. При поточному контролі оцінці підлягають: рівень теоретичних знань та вміння працювати з науковою літературою, знання матеріалу, продемонстрованого у виконаних (як правило) індивідуальних завданнях; обґрунтованість висновків, а також самостійність та повнота вирішення практичних завдань та аналізу матеріалів; активність та систематичність роботи на заняттях; результати виконання домашніх завдань, тестів, експрес-опитувань тощо.

Форми проведення поточного контролю: усне опитування студентів, вирішення практичних завдань, тестові завдання (для зацікавленості у навчанні, розвитку здібностей здобувача може бути передбачено виконання інших, індивідуальних для кожного здобувача завдань).

**Проміжний контроль** проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами відповідного об'єму опрацьованого та вивченого матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань.

Форми проведення проміжного контролю: колоквіум, експрес-контроль на лекціях, тестове опитування, співбесіда (усне спілкування).

**Підсумковий контроль** у формі іспиту



## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При використанні форми контролю у вигляді заліку враховується поточна, зокрема самостійна робота, наукова діяльність здобувача. Крім того, здобувач має надати відповідь на залікові запитання. Оцінка рівня знань виконується за принципом "відповідь вірна" або "відповідь невірна". При вірній відповіді виставляється оцінка "зараховано", при невірній, неповній відповіді виставляється оцінка "не зараховано".

При проведенні іспиту відповідь здобувача оцінюється таким чином:

**Відмінно** – повна вірна відповідь на всі основні (три) та додаткові питання;

**Добре** – повна вірна відповідь на 2 основні питання, неповна або не зовсім вірна відповідь на одне з основних питань та (або) додаткові питання;

**Задовільно** – повна вірна відповідь на 1 основне питання за умови неповної або не зовсім вірної відповіді на одне з основних питань та (або) додаткові питання, чи відсутність відповіді на одне з основних питань;

**Незадовільно** – відповідь відсутня або відповідь є помилковою на два або три основні питання.

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

| 100-бальною<br>шкалою | Шкала за ЕСТ | За національною шкалою |               |
|-----------------------|--------------|------------------------|---------------|
|                       |              | Екзамен                | залік         |
| 90-100                | A            | Відмінно               | зараховано    |
| 82-89                 | B            | Добре                  |               |
| 74-81                 | C            | Задовільно             |               |
| 64-73                 | D            |                        |               |
| 60-63                 | E            |                        |               |
| 1-59                  | Fx           | незадовільно           | не зараховано |
| 1-34                  | F            |                        |               |

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### ОСНОВНА:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: навчальний посібник / С.В. Васьківська. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
3. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.
4. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
5. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції : Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.
6. Основипсихологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування : навч. посібник / В.Г. Панок, Я.В. Чаплук, Я.Ф. Андреева / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. – 384 с.
7. Панок В. Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти: навч.-метод. посібник / В.Г. Панок, Я.В. Чаплук, Д. Д. Романовська; за наук. редакцією В.Г. Панка. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 232с.
8. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

### ДОПОМІЖНА:

1. Абрамова Г.С. Практикум по психологическому консультированию / Г.С. Абрамова. – [2-е изд.]. – М.: Издательский центр «Академия», 1996. – 128 с.

2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта / А.Айві; [пер. з англ.]. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.

3. Бельская Е.Г. Основы психологического консультирования и психотерапии: [учебное пособие] / Е.Г. Бельская. – Обнинск: ИАТЭ, 1998. – 80 с.

4. Боев И.В., Обухов Я.Л. Символдрама: коррекция личностных и поведенческих нарушений: монография. Ставрополь : Сервисшкола, 2009. 167 с.

5. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості / О.Ф. Бондаренко. – Харків: Фоліо, 1996. – 237 с.

6. Бьюдженталь Дж. Искусство психотерапевта / Дж.Бьюдженталь. – СПб.: Питер, 2001. – 304 с.

7. Васьківська С.В. Соціально-психологічний супровід клієнтів: Технологія ведення консультативного діалогу. – К.: В.Главник, 2006.

8. Глэддинг С. Психологическое консультирование / С.Глэддинг. – [4-е изд.]. – СПб: Питер, 2002. – 736 с.

9. Елизаров А. Н. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования: [учебное пособие] / А.Н. Елизаров. – М.: «Ось-89», 2003. – 336 с.

10. Елизаров А.Н. Введение в психологическое консультирование: [учеб. пособие] / А.Н. Елизаров – СПб.: Издательство «Питер», 2002. – 656 с.

11. Иган Дж. Слушание и понимание вербальных сообщений: практические рекомендации / Журнал практической психологии и психоанализа / Дж. Иган. – 2004. – № 5. – С. 8-25.

12. Иган Дж. Уклоняющиеся и сопротивляющиеся клиенты / Журнал практической психологии и психоанализа / Дж. Иган. – 2003. – № 3 / Режим доступа: <http://www.psychol.ru/>

13. Искусство исцеления души / [Кораблина Е.П., Акиндинова И.А., Баканова А.А., Родина А.М.]. – Санкт-Петербург, 2001. – 320 с.

14. Киселева М.В, Кулганов В.А. Арт-терапия в психологическом консультировании. Москва : Речь, 2012. 64 с.

15. Копьев А.Ф. Особенности индивидуального психологического консультирования как диалогического общения: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук / А.Ф. Копьев. – М., 1991. –18 с.

16. Копьев А.Ф. Диалогический подход в психологическом консультировании и вопросы психологической клиники // Московский психотерапевтический журнал / А.Ф. Копьев – 1992. – № 1. – С. 33–48.
17. Кораблина Е.П. Психологическая помощь как профессиональная деятельность практического психолога: психологические проблемы самореализации личности / [под ред. Г.С. Никифорова, Л.А. Коростылёвой]. – СПб.: Изд-во СПб, 2001. – 432 с.
18. Короход Я.Д. Деякі аспекти теорії та практики мультимодального підходу в психотерапії / Я.Д. Короход // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень: тези ІІІ міжнар. Наук.-практ.конф., 21 листопада 2019 року, м.Київ / відп.ред.О.В. Дробот. – К.: Талком, 2019. – С.59 – 65.
19. Короход Я.Д. : Ірвін Девід Ялом: деякі погляди на психотерапію / Я.Д. Короход // The 5th International scientific and practical conference “Science and education: problems, prospects and innovations” (February 4-6, 2021) CPN Publishing Group, Kyoto, Japan. 2021. 1073 p. (p.571-574) <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/SCIENCE-AND-EDUCATION-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-4-6.02.2021.pdf>
20. Короход Я.Д. Нарис з історії формування регресивного репарентингу Джекі Шифф / Я.Д. Короход // Optimization of Teaching and Learning in a Covid-19 Era: Conference Proceedings of the 1st International Conference, January 27-29, 2021. Sheffield, UK, Primedia elaunch LLC, p. 202. (p.71–76) [https://ispic.ngo-seb.com/assets/files/1\\_conf\\_27\\_29.01.2021.pdf](https://ispic.ngo-seb.com/assets/files/1_conf_27_29.01.2021.pdf)
21. Коттлер Дж. Психотерапевтическое консультирование / Дж.Коттлер, Р.Браун. – СПб: 2001. – 464 с.
22. Кочюнас Р.Б. Основы психологического консультирования / Р.Б. Кочюнас.: [пер. с лит.] – М.: Академический проект, 1999. – 239с.
23. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
24. Лейтц, Г. Психодрама : теория и практика. Классическая психодрама Я.Л. Морено. Пер. с нем. Издание 2-е, испр. и доп. Москва : Когито-Центр, 2007. 380 с.

25. Малейчук Г. Портрет современного клиента: общая характеристика Геннадий Малейчук / Режим доступа: <http://www.b17.ru/article/7710/>
26. Меновщиков В.Ю. Введение в психологическое консультирование / В. Ю.Меновщиков. – [2-е изд. стереотипное]. – М.:Смысл, 2000. – 109 с.
27. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.
28. Минигалиева М.Р. Психологическое консультирование: теория и практика / М.Р.Минигалиева. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 603 с.
29. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності : підручник. Кам'янець – Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 260 с.
30. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Р.Мэй: [пер.с англ. Т.К.Кругловой]. – М.: Независимая фирма «Класс». –336 с.
31. Нардонэ Дж. Искусство быстрых изменений: Краткосрочная стратегическая терапия / Дж.Нардонэ, П.Вацлавик – М.: Изд-во Института психотерапии, 2006. – 192 с.
32. Обозов Н.Н. Психологическое консультирование / Н.Н.Обозов. – СПб.: Санкт-Петербургский государственный университет. Ассоциация лекторов. Центр прикладной психологии,1993. – 240 с.
33. Олифирович Н.И. Индивидуальное психологическое консультирование: Теория и практика / Н.И. Олифирович. – Мн.: Тесей, 2005. – 264 с.
34. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
35. Петрушин С.В. Мастерская психологического консультирования / С.В. Петрушин. – М.: ПЕР СЭ, 2003. – 143 с.
36. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы / К.Роджерс. – М.: ЭКСМО-ПРЕС, 1999. – 421 с.
37. Роджерс К. Взгляд на психотерапию: Становление человека / К.Роджерс – Москва, 1994. – 480 с.

38. Румянцева Т.В. Психологическое консультирование: диагностика отношений в паре: [учебное пособие] / Т.В. Румянцева. – СПб.: Речь, 2006. – 176 с.
39. Самоукина Н.В. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги / Н.В. Самоукина. – М.: Интор, 1997. – 192 с.
40. Цибух Л.Н., Чебікин А.Я. Диагностика и коррекция мышления у развивающейся личности / Л.Н. Цибух, А.Я. Чебыкин. – О. : ЮНЦ АПН Украины, 2002. 172 с.
41. Wampold B. The Basics of Psychotherapy: An Introduction to Theory and Practice. 2010. 148 p.
42. Yalom, I.D. & Molyn, L. Theory and Practice of Group Psychotherapy: 5th Revised Ed. New York: Basic Books. 2005.

## ЗМІСТ

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ .....                                                  | 3  |
| ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....                                              | 4  |
| СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ .....                                             | 6  |
| ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ .....                                              | 8  |
| ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ .....                                                      | 13 |
| ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ .....                                             | 31 |
| ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ .....                                                           | 60 |
| ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ТА<br>КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ..... | 64 |
| РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА .....                                                    | 66 |

*Навчальне видання*

**Ясмiна Джанiвна Короход  
Лазор Катерина Петрiвна**

**Навчально-методичнi рекомендацiї**  
*для здобувачiв вищої освiти*  
*факультету психологiї, полiтологiї та соцiологiї*

Пiдписано до друку \_\_2021. Формат 60x84/16.  
Папiр офсетний. Гарнiтура Cambria. Цифровий друк.  
Умовн. друк. арк. 1,7. Тираж 50 прим. Замовлення № \_\_

---

Видано i вiддруковано в ПП «Фенiкс»  
(Свiдоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 вiд 17.09.02).  
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25. Тел. (048) 7777591  
e-mail: [fenix-izd@ukr.net](mailto:fenix-izd@ukr.net)  
[www.law-books.od.ua](http://www.law-books.od.ua)